

Bi2BP_EKOP

**EKOP 1: úvod;
ekologické faktory, ekologická
valence, ekologická nika**

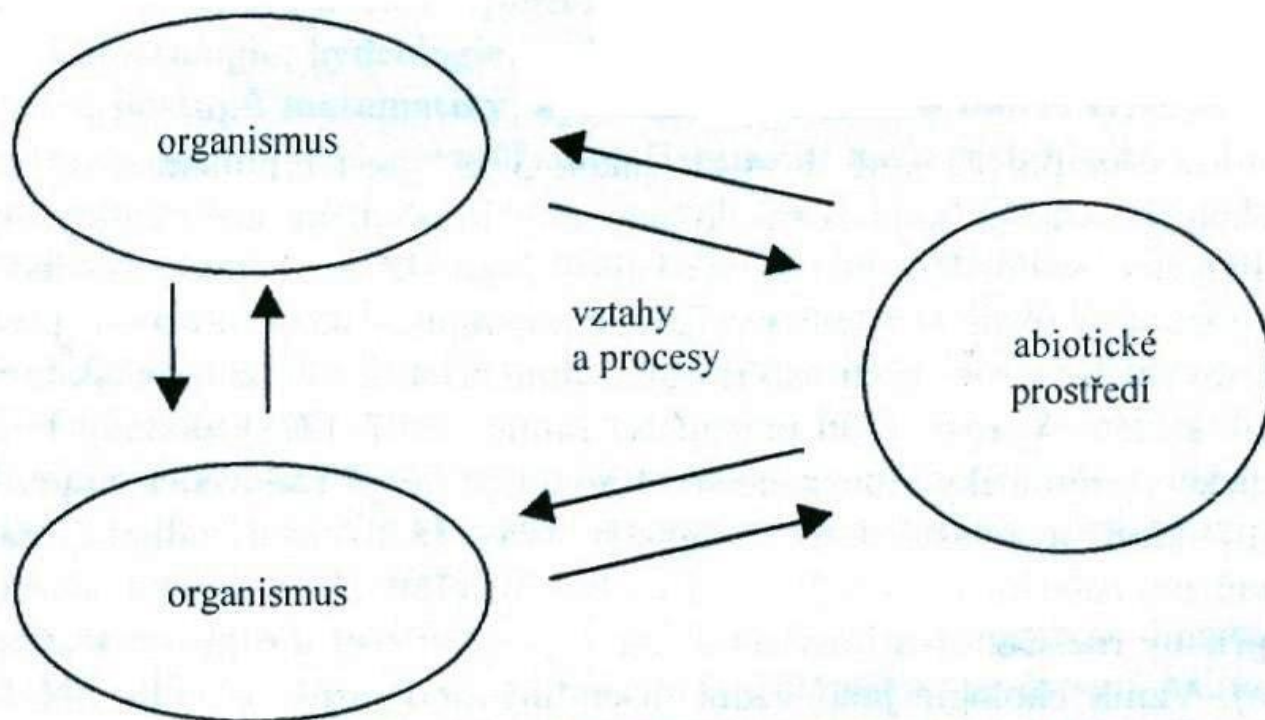

Obsah

1	Úvod	9
2	Co je to ekologie?	11
2.1	Definice, zaměření a úkoly ekologie	11
2.2	Krátce z historie ekologie	12
2.3	Návaznost a dělení ekologie	13
2.4	Metody ekologie	14
2.5	Modelování ekologických procesů	14

Ekologie:

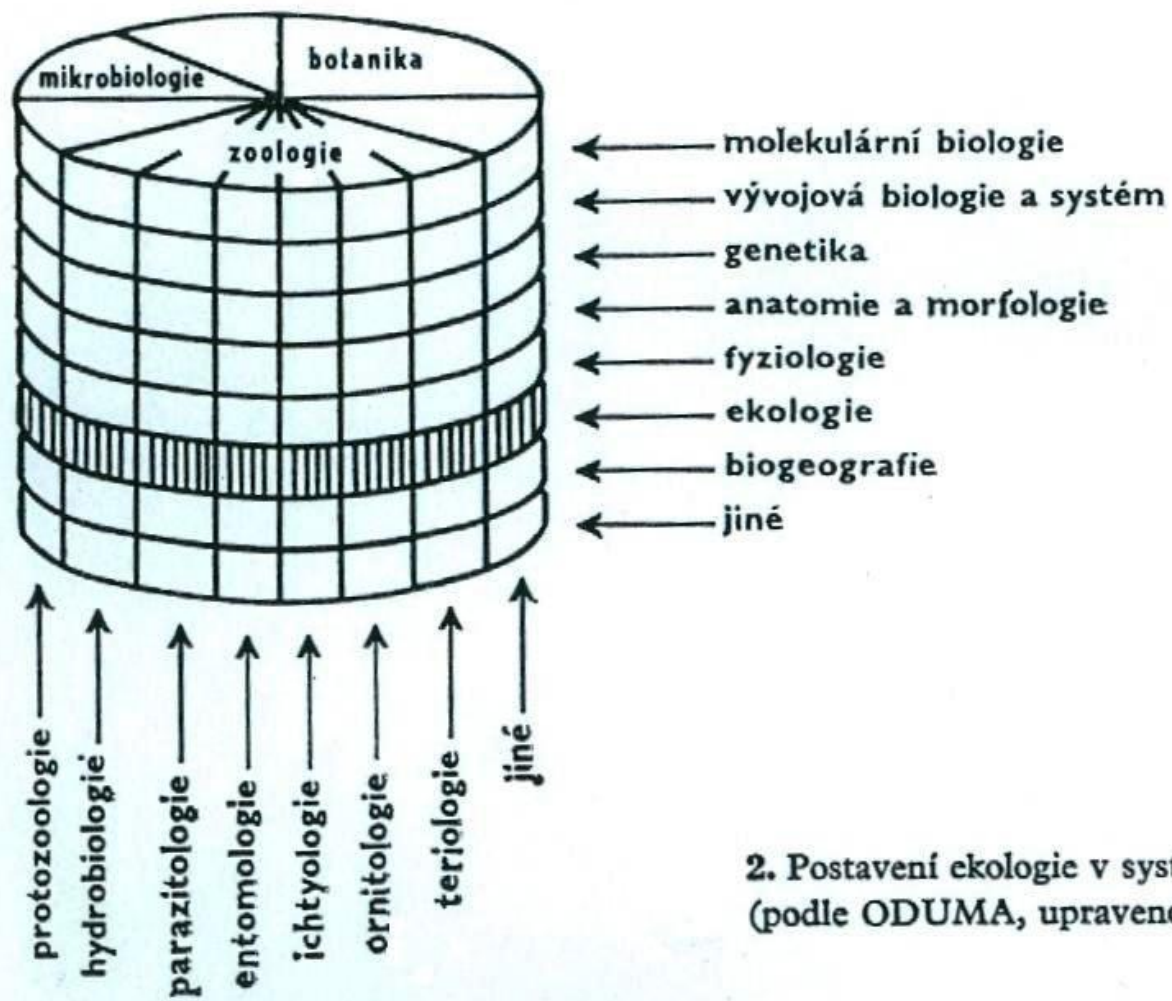
- Věda o vzájemných vztazích organismu k jeho anorganickému a organickému prostředí, zvláště o jeho *přátelských a nepřátelských* vztazích k těm rostlinám a živočichům, s nimiž přichází do styku (Ernst Haeckel, 1866).
- Věda o vzájemných vztazích mezi organismy a jejich prostředím, ...

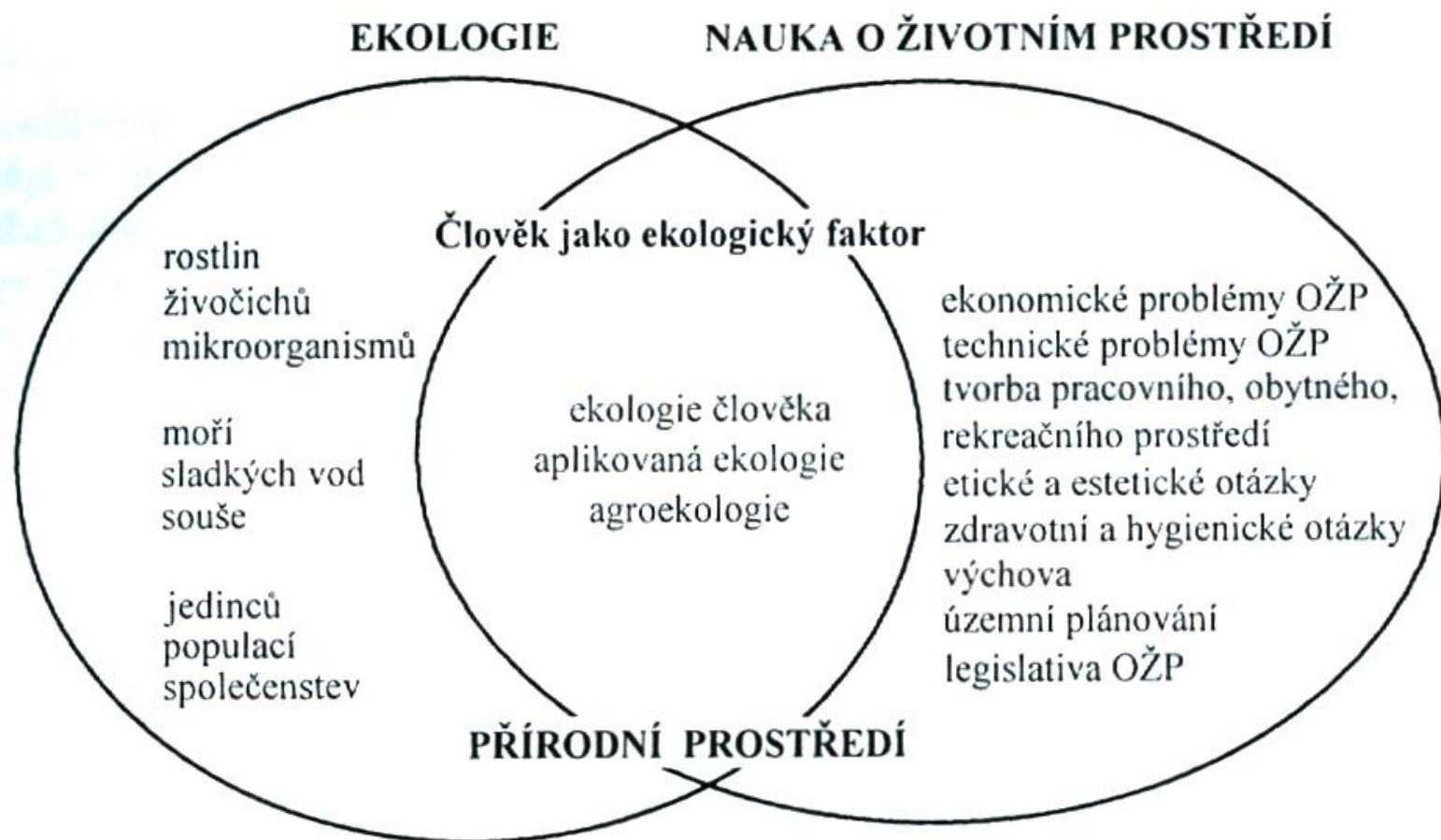
Obr. 1 Schematické znázornění předmětu ekologie

Ekologie:

- mikroorganismů
- rostlin
- živočichů

- Autekologie (jedinci, druhy)
- Demekologie (populace)
- Synekologie (společenstva)

2. Postavení ekologie v systému biologických věd (podle ODUMA, upraveno)

Obr. 2 Vztah ekologie a nauky o životním prostředí

Ekologické faktory:

„Za ekologické faktory považujeme jakékoli činitele, které nějak ovlivňují organismy. Buď působí jako **podmínky prostředí**, nebo se uplatňují jako **zdroje**.“

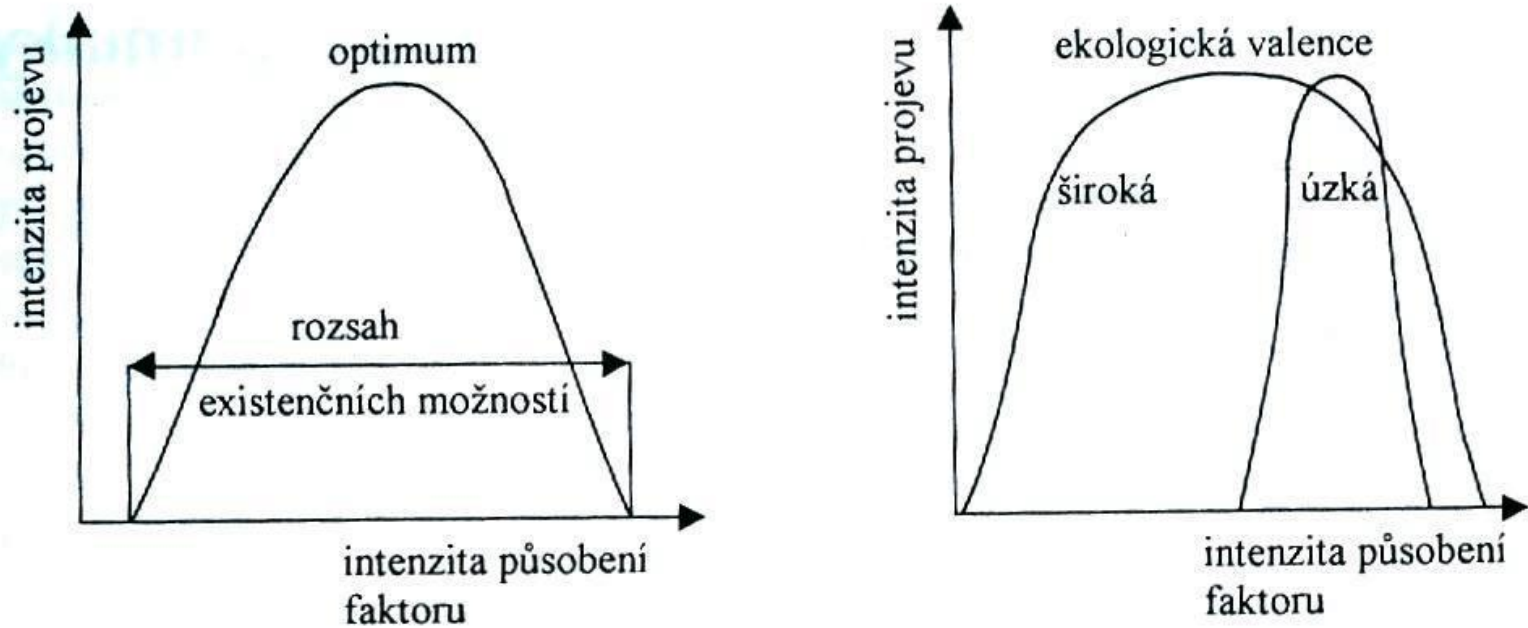
- Abiotické
- Biotické

- Potravní faktory
- Člověk jako ekologický faktor

- Periodické: primárně, sekundárně, ...
- Neperiodické

- Morfoplastické
- Fyzioplastické
- Etoplastické

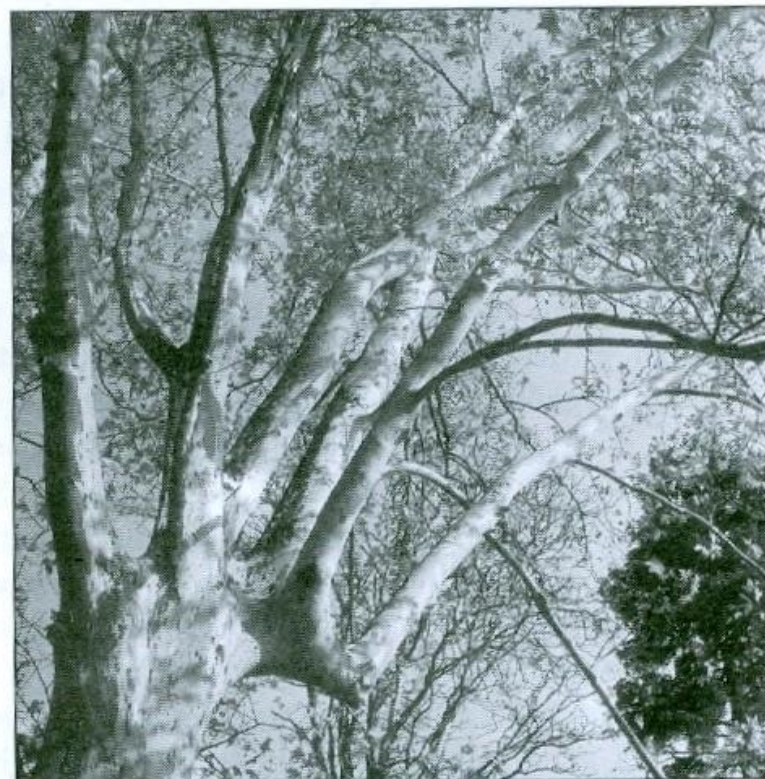
Ekologická valence:

18

3. EKOLOGICKÉ FAKTORY – ZDROJE A PODMÍNKY EXISTENCE

Obr. 4 Grafické znázornění rozpětí ekologické valence

Obr. 5 Jinan dvoulaločný (*Ginkgo biloba* – vlevo) a platan javorolistý (*Platanus hispanica*) u nás sice dobře prospívají, ale nejsou schopny rozmnožování

Ekologická nika

„Komplexní začlenění druhu v prostředí ...

- zapojení druhu v potravních sítích
- Požadavky na další zdroje (světlo, voda, minerální látky)
- Prostorové nároky (umístění hnízda, místa výskytu, odpočinku, úkryty)
- Časové rozložení aktivity (denní a sezónní rytmy)
- ...

„Každý druh se vyznačuje specifickou nikou. Čím jsou si ekologické niky dvou druhů podobnější, tím více interakcí mezi nimi nastává.“

- Potravní nika
- Stanovištní nika

3	Ekologické faktory – zdroje a podmínky existence	17
3.1	Vymezení a rozdělení ekologických faktorů	17
3.2	Ekologická valence	17
3.3	Ekologická nika	19
3.4	Nejdůležitější abiotické faktory	20
3.4.1	Světlo	20
3.4.2	Teplota	23
3.4.3	Vlhkost	28
3.4.4	Atmosférický tlak	30
3.4.5	Proudění vzduchu	31
3.4.6	Počasí a podnebí	31
3.4.7	Oheň	32
3.4.8	Obsah plynů	33
3.4.9	Reakce prostředí	34
3.4.10	Salinita	35
3.4.11	Obsah minerálních živin	36
3.4.12	Těžké kovy	38

Použité zdroje:

- **Laštůvka Z., Krejčová P.: Ekologie, Konvoj, Brno, 2000.**
- **Losos B. a kol.: Ekologie živočichů, SPN, Praha, 1985.**